

**GRO
NINGER
FO
RUM**

**JAARVERSLAG 2015
STICHTING GRONINGER FORUM**

JAARVERSLAG 2015 - STICHTING GRONINGER FORUM

Inleiding	4
Vorbereiding 2019	
Bouw	6
Invlechting Stadsbibliotheek	7
Werkgroepen	8
Programmering	
Film	8
Actualiteit & debat	16
Events	17
Media & techniek	17
Bibliotheek	18
Groninger Forum Academie	24
Laaggeletterdheid	24
Educatie	25
Verhuur	29
Communicatie	29
Raad van Toezicht	30
Financiën	30
Facts & figures	32

INLEIDING

Een jaar bij het Groninger Forum is nooit een kopie van het voorgaande jaar. Net als je denkt dat je met volle kracht richting de openingsdatum kunt gaan, blijkt de wereld er, van de een op de andere dag, toch volledig anders uit te zien.

Het jaar 2015 stond in het teken van de bouwstop. Een bouwstop die werd veroorzaakt doordat het Forumgebouw niet bleek te voldoen aan de nieuwste eisen op het gebied van aardbevingsbestendigheid. De gemeente Groningen, straks de eigenaar en verhuurder van het gebouw, nam het zekere voor het onzekere: de bouwplaats werd aangeveegd, de constructie aangepast en een enorme vertraging was een feit.

Voor de organisatie een stevig domper. De afgelopen jaren zijn hier alle zeilen bijgezet om het inhoudelijke profiel te scherpen. We zochten en vonden samenwerkingspartners in binnen- en buitenland. We optimaliseerden de organisatie en vonden een passende bestemming voor elke meter in het nieuwe gebouw. De invulling was rond, de contacten voor de openingsexpositie waren gelegd, we zaten strak op schema. Kortom: kom maar op met die sleutel.

Dan komt de bouwstop, de bekende pas op de plaats en iedere dag de vraag: “Hebben jullie nu wel wat te doen bij het Forum, nu alles plat ligt?”. Zeker, dat hebben we. Want 2015 was een jaar dat er anders uitzag dan gepland maar alles behalve een nutteloos jaar.

Het begon al goed want vanaf 1 januari kwamen alle medewerkers van de centrale bibliotheek en de wijkfilialen in dienst van het Groninger Forum en werden we dus eindelijk een organisatie. Een aardige klus, maar het integratieproces is, dankzij de inzet van velen, zonder noemenswaardige problemen verlopen. Speciaal woord van dank wil ik hierbij richten aan de leden van onze fameuze uit eigen medewerkers bestaande KEG-Groep, die met inspiratiesessies, bijeenkomsten en workshops de organisatie van binnenuit heeft warmgemaakt voor deze samensmelting.

Een ander speerpunt was de start van een, naar verwachting, langdurige samenwerking met de Hanzehogeschool Groningen. Waar in het rapport Cohen al wordt geschreven dat bibliotheken in de toekomst steviger plekken voor studie, werk en ontmoeting zouden kunnen worden, hebben we hier vorig jaar de handschoen op gepakt. In een eerst nog tijdelijke setting hebben we honderden studie- en werkplekken gecreëerd die vanaf de eerste dag druk werden bezocht. Werkplekken die inmiddels het hele jaar door voor iedere bezoeker beschikbaar zijn.

Maar 2015 was zeker geen jaar waarin alle aandacht weglekte naar infrastructuur of interne processen. We breidden onze programmering verder uit, kwamen met nieuwe initiatieven en verwelkomden daarmee ook weer nieuwe bezoekers. Er waren volle zalen bij de nieuwe Playground-avonden (zelf virtual reality ervaren), we draaiden voor het eerst een driedaagse IDFA-editie (International Documentary Festival Amsterdam), organiseerden in

opdracht van Het Akkoord van Groningen De Nacht van Kunst & Wetenschap, exposeerden en veilden werk van dubbeltalenten, startten met Live Opera aan het Hereplein en we sloten het jaar af met een bezoekersaantal dat alle voorgaande jaren overtrof. Meer mensen dan voorgaande jaren bezochten de bibliotheek en nooit haalden we meer bezoekers aan het Hereplein bij film, debat en festivals. We eindigde het jaar met ruim 1 miljoen bezoekers: Een absoluut record.

Het voelt dus zeker niet als een verloren jaar, maar juist als een jaar waarin we als organisatie steviger werden, onze programma's verder konden groeien en waarin we financieel scherp opereerden om beter klaar te zijn voor de toekomst.

Al die mooie dingen op het gebied van educatie, film, debat, lezingen, festivals en literatuur waren vanzelfsprekend onmogelijk geweest zonder het niet-aflatende enthousiasme van onze medewerkers en van de vele partijen waarmee we nauw samenwerken. De gememoreerde bouwstop heeft het enthousiasme gelukkig niet beïnvloed! Het was een mooi jaar en ik wil dan ook alle betrokken bedanken voor hun inzet hierbij. Daarnaast wil ik een speciaal woord van dank uitspreken voor de Raad van Toezicht voor hun nuchtere betrokkenheid en scherpte.

Dirk Nijdam

VOORBEREIDING 2019 | BOUW

Het jaar 2015 begon slecht voor het Groninger Forum. De gemeenteraad van Groningen koos ervoor om het toekomstige gebouw aardbevingsveilig te maken volgens de richtlijnen die medio april 2015 van kracht werden. Dit leidde er toe dat er in februari een bouwstop is afgekondigd voor in eerste instantie vier maanden. De bouwafdeling van het Groninger Forum is vervolgens samen met de financiële afdeling op basis van hypothesen kostenramingen gaan maken voor een schadeclaim die is ingediend bij de gemeente Groningen. Hiermee is een uniek dossier opgebouwd.

Gedurende het hele jaar is de bouwafdeling betrokken bij de talloze - soms zeer ingrijpende - constructieve maatregelen die werden voorgesteld en om deze te toetsen aan de gevolgen voor de exploitatie. Soms moest hard worden ingezet om bepaalde maatregelen anders te laten uitvoeren ten gunste van de exploitatie. Uiteindelijk werd er in het laatste kwartaal overeenstemming bereikt tussen gemeente Groningen, aannemer BAM en de NAM over het schadebedrag en de uitvoering daarvan. Naar verwachting zal in 2016 duidelijk worden hoe dit dossier afgerond gaat worden.

In november kon worden begonnen met de sloop van de opstaande wanden van de begane grond en zijn overleggen opgestart om daarna met de opbouw verder te gaan.

Ondertussen is binnen de Forumorganisatie doorgewerkt aan het concept voor de inrichting. Dit werd medio september op hoofdlijnen afgerond en vastgesteld. Details en lastige vraagstukken zijn aansluitend opgepakt

en in ontwikkeling.

Na de zomer zijn, na een eerdere selectie, onderhandelingen opgestart met adviesbureau ABC Nova over een opdracht voor het begeleiden en uitvoeren van de aanbesteding van het interieur.

Locatie De Wijert

Al enige jaren is er sprake van een nieuwbouwplan voor een multifunctioneel centrum op de bibliotheeklocatie De Wijert. Aanvankelijk was het de bedoeling de nieuwbouw over het bestaande bibliotheekpand heen te bouwen. In de loop van 2014 zijn door het Groninger Forum en de opdrachtgever, de gemeente Groningen, de gedachtes hierover bijgesteld en heeft het Groninger Forum besloten mee te werken aan de nieuwbouwplannen.

Dit leidde er toe dat de bouwafdeling samen met de locatiemanager zeer snel een programma van eisen moest opstellen op nog aan te kunnen haken bij de reeds opgestarte 'Voorlopige Ontwerpfase'. In december kon de 'Definitieve Ontwerpfase' worden afgerond. Ondertussen zijn verschillende panden onderzocht op geschiktheid als tijdelijke locatie gedurende het bouwproces dat medio mei 2016 aanvangt en in september 2017 moet zijn afgerond.

Restyling Locatie Oude Boteringestraat 18

Het Groninger Forum heeft geanticipeerd op de enorme behoefte aan studieplekken van met name het hoger beroeps- onderwijs gedurende de weken voor de tentamenperiodes. Een samenwerking met de Hanzehogeschool Groningen is tot stand gekomen.

Vanaf september 2014 zijn er studentenwerkplekken ingericht voor de Hanzehogeschool Groningen in de Bibliotheek aan de Oude Boteringestraat 18 te Groningen. Inmiddels zijn er vijf tentamenperiodes geweest en deze zijn zeer succesvol verlopen.

Het Groninger Forum en de Hanzehogeschool Groningen hebben daarom afgesproken dat er permanente studieplekken ingericht worden voor de studenten. Om dit te kunnen realiseren is er gekozen voor een restyling. De restyling vindt in het eerste kwartaal van 2016 plaats. Voor het Groninger Forum heeft de restyling twee invalshoeken. Het Groninger Forum gaat een duurzame samenwerking aan met de Hanzehogeschool Groningen om de studenten te faciliteren met studiewerkplekken en tegelijk wordt er een metamorfose op de begane grond en de eerste en tweede verdieping gerealiseerd. Bijkomend voordeel van de restyling is dat een inhaalslag gemaakt kan worden in de veranderende wensen en eisen ten aanzien van de Bibliotheek. Denk hierbij aan een aantrekkelijke presentatie van de collectie, het benadrukken en faciliteren van de ontmoetingsfunctie door middel van activiteiten en andere functies binnen dit gebouw zoals Fablabs, werkplaatsen voor educatie, installaties, samenwerkingsverbanden met partners etc.

VOORBEREIDING 2019 INVLECHTING STADSBIBLIOTHEEK

Als gevolg van het besluit van de gemeenteraad van Groningen dat het Groninger Forum één organisatie moet worden met één directie en één subsidierelatie met de gemeente, is

de laatste stap afgelopen jaar gezet. Met ingang van 1 januari 2015 is de uitvoering van het bibliotheekwerk in de stad Groningen ondergebracht bij het Groninger Forum. Tot die datum waren deze activiteiten ondergebracht bij Stichting Biblionet Groningen. De uitvoering van dit besluit heeft geleid tot de ontvlechting van de bibliotheektaken voor de stad Groningen uit de Biblionet-organisatie en invlechting in de Forum-organisatie.

Belangrijkste uitgangspunten bij wijze waarop dit is uitgevoerd, zijn:

1. Alle medewerkers die per 1 januari 2015 werkzaam zijn in de stadsbibliotheek, treden op die datum in dienst van het Groninger Forum met behoud van de bibliotheek-cao;
 2. Het Groninger Forum blijft deelnemen aan het provinciale netwerk van bibliotheken;
 3. Het Groninger Forum maakt in ieder geval gebruik van de dienstverlening van Biblionet die voor de deelname aan het provinciale netwerk nodig is: ICT, lenersadministratie, collectieverwerking, collectievorming, logistiek en transport. Deze afspraken (2 & 3) gelden in ieder geval tot en met 31 december 2017.
- Verder heeft Stichting Groninger Forum alle huurverplichtingen van de vestigingen overgenomen. De vaste activa zijn overgenomen tegen boekwaarde, net als de financiering daarvan. Alle overlopende posten zijn vastgesteld en door beide partijen goedgekeurd.

De invlechting is verwerkt in de jaarrekening 2015 en de eindafrekening heeft plaatsgevonden.

In termen van verslaggeving betreft het hier een fusie van

de activiteiten van (voorheen) de stadsbibliotheek met het Groninger Forum. De financiële gegevens van de samengevoegde activiteiten zijn op grond van de geldende accounting standaards verantwoord volgens de zogenaamde ‘pooling of interests’ methode. Dit leidt ertoe dat de posten volgens de ontvlechtigingsbalans zijn verwerkt in de in de jaarrekening 2015 opgenomen vergelijkende cijfers per ultimo 2014. In de jaarrekening getoonde resultaat en vermogensmutatie geven daarmee een ‘zuiver’ beeld van het resultaat van de activiteiten van de nieuwe (samengevoegde) organisatie.

VOORBEREIDING 2019 | WERKGROEPEN

De meeste werkzaamheden van de werkgroepen, in 2013 opgericht ter voorbereiding op de nieuwbouw, kwamen in 2015 op een laag pitje te staan. Door de tijdelijke stopzetting van het bouwproces ontstond grote onzekerheid over de planning en verdere voortgang, en daarmee verviel de voor veel werkgroepen broodnodige ‘stip op de horizon’. Sommige dossiers, bijvoorbeeld GeoGroningen of het Nederlands Stripmuseum, zijn eind van het jaar weer opgestart, andere dossiers zullen in 2016 hervat worden. Wel zijn voor de zomer alle dossiers van de publiekspleinen in het Groninger Forum afgerond, zodat deze voor een volgende fase kunnen fungeren als ‘stepping stones’ met betrekking tot de inrichting, programmering en partnerships. Ter informatie, inspiratie en kennismaking is een aantal werkbezoeken gebracht aan voor het Groninger Forum relevante instellingen of organisaties zoals Science Museum en andere organisaties in Londen, Phaeno te Wolfsburg (Duitsland) en Ars Electronica Center te Linz (Oostenrijk).

PROGRAMMERING | FILM

Film regulier

In 2015 steeg het aantal filmbezoeken in vergelijking met het voorgaande jaar, waarbij er sprake was van een stijging van 4,5%. Landelijk steeg het bioscoopbezoek over de hele linie met 7%. Dit stijgingspercentage is vooral te verklaren uit de drie blockbusters die het reguliere bioscoopbedrijf in 2015 kende en de opening van veel nieuwe bioscoopzalen. Opmerkelijk is dat het bezoek aan het filmtheater van het Groninger Forum na drie stabiele jaren van zo rond de 96.000 bezoekers per jaar nu een mooie stijging heeft laten zien. Voor het commerciële bioscoopbedrijf was de conjunctuur van het filmaanbod gunstig met films als *Michiel de Ruyter* en zijn moderne tegenspeler *James Bond*. Voor het filmtheater van het Groninger Forum waren de best lopende films *The imitation game*, *Birdman*, *Still Alice*, *Ventoux*, *Amy*, *The lobster*, *45 years*, *Carol*, *Youth* en *Publieke werken*. Op zichzelf dus een verheugende verbreding van het aantal goedlopende titels, waarbij ook twee Nederlandse films goed voor de dag kwamen. In het segment van de betere en soms ook wat moeilijke arthousefilms scoorden *Timbuktu*, *Taxi Teheran* en *Son of Saul*. Ook vielen er zomerhits te noteren zoals *Mr. Holmes* voor het traditionelere publiek en voor de meer op avontuur ingestelde bezoekers *While we're young* en *Victoria*. In de sector documentaires deed vooral *The wolfpack* het goed. Daarnaast was er de Nederlandse arthousefilm. Het Limburgse *Gluckauf* deed het in deze sector goed en kreeg een revival na de Gouden Kalverenregen. De jeugdfilm *Prins* kon echter maar op een klein publiek rekenen.

Premières

Het aantal premières steeg van 69 naar 81, waardoor de gemiddelde vertoningstijd per film enigszins afnam, zonder een negatief effect te hebben op het totale filmbezoek.

Kinderfilms

Naast de speciale kinderfilmprogramma's kwam de reguliere kinderfilmprogrammering dit jaar voor het eerst wat meer uit de verf met titels als *Het lied van de zee*, *Shaun het schaap*, *Phantom boy*, *Reis naar het Noorden* en *Casper en Emma*. De resultaten hiervan waren wisselend, hoewel de op kinderen gerichte evenementen zoals het Fantastisch Kinder Filmfestival en Cinekid wederom zeer succesvol waren. Het blijft nog zoeken naar een betere positionering van de kinderfilm.

Ozu

In de zomermaanden werd aangehaakt bij een mooi retrospectief van de films van Yasujiro Ozu, dat georganiseerd werd door het Eye Filminstituut te Amsterdam. Ondanks de relatieve onbekendheid van deze Japanse grootmeester bleek hiervoor belangstelling te bestaan.

Zienemarkt

In samenwerking met Vera, Zienemaan & sterren en de gemeente Groningen presenteerde het Groninger Forum in de zomer van 2015 één openluchtvoorstelling van de film *Ziggy Stardust* met David Bowie. Het evenement, waarvoor

een talrijk publiek was opgekomen, viel letterlijk in het water doordat de kern van een zomerse onweersbui zich precies tijdens de film recht boven de Grote Markt ontluide. Doordat er kortsluiting ontstond kon de projectie niet worden voortgezet.

Boek & Film / Filmitalia / Mijlpalen

De reeks Boek & Film, in 2013 gestart, bestaande uit een reeks boekverfilmingen met inleiding door filmjournalist Harry Peters, werd met succes gecontinueerd. Aan het publiek wordt daarbij een reader over de film ter beschikking gesteld. De reek mag zich verheugen in een toenemende belangstelling en zal opnieuw worden gecontinueerd. Een nieuwe reeks werd geëntameerd onder de noemer Italiafilm, waarbij Italiaanse films van een inleiding worden voorzien door de Italiaanse filmeditor en taaldocent Vincenzo Tabacco. De resultaten waren dermate bemoedigend dat ook deze reeks in 2016 zal worden gecontinueerd. Nieuw is de reeks Mijlpalen die de vertoning van louter filmklassiekers vervangt. Deze onregelmatige reeks beoogt oude en nieuwe mijlpalen uit de filmwereld te presenteren met een ter zake doende inleiding. In het verslagjaar werden drie films in deze reeks vertoond.

David Bowie

In het kader van de expositie *David Bowie is* (in het Groninger Museum) werd een reeks films met Bowie in de hoofdrol geprogrammeerd. Naast het hierboven genoemde Ziggy Stardust werd vanaf 1 september tweewekelijks de documentaire *David Bowie is* vertoond, als een soort

preview op de tentoonstelling. Op 18 december startte het speelfilmprogramma van Bowie met *Merry Christmas Mr. Lawrence*. De voorstelling werd voorafgegaan door een diepte-interview van Dana Linssen (NRC Handelsblad/De Filmkrant) met professor Will Brooker. Brooker, verbonden als hoogleraar cultuur en film aan de University of Kingston upon Thames, leefde in 2015 een jaar lang als Bowie, en wist veel opmerkelijks over Bowie te berde te brengen. De reeks Bowie-films werd in 2015 nog gecontinueerd met de vertoning van *The Hunger* die in 2016 doorloopt tot in februari.

Architectuur Film Festival Rotterdam

Door tussenkomst van Platform Gras kwam het AFFR in 2015 toch weer naar Groningen. Er werden in vier dagen acht programma's vertoond waarvoor de belangstelling matig te noemen was.

Re-issues

De heruitbreng van klassieke films in Nederland door het Eye Filminstituut had wisselend succes. In Groningen werden hieruit naast het Ozu-retrospectief drie films overgenomen: *Hiroshima mon amour*, *Invasion of the body snatchers* en *Les enfants du paradis*. De eerste hiervan was zeer succesvol, de tweede werd redelijk bezocht, maar voor *Les enfants du paradis* bestond helaas weinig belangstelling. De commercieel uitgebrachte re-issue *Blade runner* mocht daarentegen wel weer rekenen op een solide cultfilmpublic.

Groningse Nieuwe

Het filmprogramma door en voor Groningers kende een succesvol jaar. Er werden meerdere afleveringen verzorgd. Sommige hiervan waren zeer succesvol (meerdere keren uitverkocht) waarbij vooral de natuurfilms *Sloot* en *Het Noorderplantsoen* hoge waardering oogstten. De laatste film zelfs zoveel dat hij nog gedurende meerdere weekenden herhaald werd.

International Film Festival Rotterdam in Groningen

De negentiende editie van het IFFR in Groningen werd feestelijk geopend met de première van Robert Östlunds *Turist*, het startschot voor een geslaagde en goed bezochte (7.500 bezoekers) festivaleditie. En met een zalenuitbreiding. Het Grand Theatre aan de Grote Markt, altijd al een festivalpartner, werd speciaal voor het festival omgetoverd tot filmzaal, met een uitgebreid filmprogramma. Ook nieuw dit jaar was, in de dagen voorafgaand aan het festival, IFFR live: vier films die tegelijkertijd werden vertoond in 34 filmtheaters in heel Europa, met live introducties en nagesprekken. Het uit ruim 50 lange en korte films bestaande programma bood als vanouds een dwarsdoorsnede van het International Film Festival Rotterdam. Een eclectische mix van voorpremières, waaronder Paul Thomas Andersons *Inherent Vice*, James Napier Robinson's *The dark horse* (de uiteindelijke publieksfavoriet) en Abderrahmane Sissako's *Timbuktu*, hoogtepunten uit het internationale filmfestivalaanbod (met onder andere Lav Diaz

zeseneenhalf uur durende meesterwerk *From what is before*) en Rotterdamse ontdekkingen en natuurlijk de jaarlijkse selectie van films geselecteerd voor de Tiger Awards, de competitie van het festival. Naast de films afkomstig uit het Rotterdamse moederfestival voegen we ieder jaar een aantal eigen programmaonderdelen aan het festival toe: een filmquiz, de festival-editie van de Groningse talkshow Stand van Stad, en de eerste editie van de verkiezing van de Beste Groninger Film. Vera Zienema haakte aan met de vertoning van de eerste twee films uit de Roy Andersson trilogie naar aanleiding van de premiere van Gouden Leeuw winnaar *A pigeon sat on a branch reflecting on existence*. Traditioneel wordt in samenwerking met Grand Theatre een aantal zijgende films met live begeleiding vertoond. Hoogtepunt was de vertoning van *The phantom of the opera*, in de Der Aa-Kerk, waarbij de beelden van deze horrorklassieker werden begeleid door de klanken van het beroemde Schnitgerorgel. Het festival werd als gebruikelijk afgesloten met een verrassingsfilm, in 2015 was dit *Still Alice*.

Documentaires

De in 2014 gestarte documentaireserie 'Docs', op de woensdag eens in de veertien dagen een vertoning van een documentaire, soms speciaal geïmporteerd, vaak met een inleiding of nagesprek (met de filmmakers of andere deskundigen), werd in het verslagjaar voortgezet. Wegens het succes van de serie en het steeds groter wordende documentaire-aanbod, en om de herkenbaarheid van de serie te vergroten werd de frequentie in het najaar

verhoogd naar wekelijks. De serie werd in januari gestart met de IDFA-hit Het nieuwe Rijksmuseum - de film. Memorabele voorstellingen waren *Those who feel the fire burning*, *Banana pancakes and the children of sticky rice* en *Voor de stilte* (alle in aanwezigheid van de regisseurs), het prachtige *La vie de Jean Marie*, *Sergio Herman Fucking Perfect* en de zeer goed bezochte paardendocumentaire *Perfect horse*. Naast de woensdag-docs waren tijdens The Best of IDFA on tour op zondag 22 februari hoogtepunten en prijswinnaars uit het IDFA te zien.

International Documentary Festival Amsterdam in Groningen

Hoogtepunt van het documentaireseizoen was het International Documentary Festival Amsterdam (IDFA) in Groningen, een pocketeditie van het Amsterdamse moederfestival.

Het IDFA in Groningen 2015 werd op vrijdag 17 november feestelijk geopend met publieksfavoriet *Boudewijn de Groot: Kom nader*, in aanwezigheid van regisseuse Suzanne Raes. Op zaterdag kon het publiek kiezen tussen een dagvullend programma met muziekdocumentaires (met naast *Kom nader* ook *Janis: little girl blue* over Janis Joplin) en hoogtepunten uit diverse grote internationale (documentaire)festivals, waaronder het oogverblindende en ontroerende *Human*. Filmjournalist en muzikant Kevin Toma speelde een meeslepende live soundtrack bij de vertoning van de Russische documentaireklassieker *De man met de camera*. Op zondag draaide naast een greep uit de diverse IDFA competities het altijd succesvolle Audience Favourites-

programma, met films die hoog eindigden in de IDFA publieksenquête. Regisseur Tom Fassaert was, samen met zijn vader die een belangrijke rol speelt in de film, aanwezig bij de bomvolle voorstelling van *A family affair* voor een levendige Q&A achteraf. Een aantal films werd kort maar krachtig ingeleid door filmjournalisten van Filmkrant.Live, een initiatief van De Filmkrant waarin journalisten in filmtheaters door het hele land inleidingen verzorgen. Uitsmijter was de voetbaldocu *Becoming Zlatan* over de vroege carrière van sterspeler Zlatan Ibrahimovic.

Fantastisch Kinderfilm Festival

Door het festival te verplaatsen naar Pasen, was het mogelijk om het Fantastisch Kinderfilm Festival weer uit te breiden naar een driedaags festival. Dit jaar stond het filmfestival voor de jongste doelgroep (2 t/m 9 jaar) in het teken van maken en klussen en had de titel 'Werkplaats Krak en Mik'. Voor aanvang van de film krijgen de kinderen een korte inleiding en na afloop konden zij naar hartenlust bouwen, klussen, creëren en spelen in de werkplaats. Het festival wil de magische en voor veel jonge bezoekers vaak eerste bioscoopervaring verbinden aan een fantasiewereld die opgebouwd is in zaal 2. Aan alle titels was een aparte workshop, game of installatie gekoppeld die de filmbeleving voortzette.

Cinekid

Ook dit jaar stond de herfstvakantie aan het Hereplein in het teken van Cinekid. Zeven dagen lang konden kinderen van 6 t/m 12 jaar zich verbazen over het filmprogramma met films

GRO
NINGER
FORUM

iDFA
IN GRONINGEN

27, 28 EN 29 NOVEMBER
GRONINGER FORUM, LOCATIE HEREPLEIN

Pocketeditie met de prachtigste documentaires
van het grootste documentairefestival ter wereld

WWW.GRONINGERFORUM.NL

Foto: © Bob de Vries

vanuit heel Europa. Het Reuze-mini Medialab bestond uit acht digitale games en installaties, ontwikkeld in samenwerking met de lokale creatieve sector en Cinekid Amsterdam. Het doel van dit Medialab is om de jonge bezoekers op speelse wijze kennis te laten maken met nieuwe technieken en zo de mediawijsheid te vergroten. Daarnaast werden er dagelijks workshops georganiseerd in de bovenfoyer, waar techniek centraal stond. Zo konden kinderen onder anderen leren programmeren en robots en virtual reality brillen maken.

Soroptimisten Film Festival voor Kinderen

In 2015 vond de derde editie van het Soroptimisten Film Festival voor Kinderen plaats. Basisscholen uit de stad werden uitgenodigd om een drietal titels te komen bekijken rond het thema rechten van het kind. Elke klas kreeg op school een voorbereidende les. Dit jaar was het SFFK voor het eerst volledig uitverkocht.

Provinciale filmliga's

Stichting Liga 68 (sinds 2013 integraal ondergebracht bij het Groninger Forum) ondersteunt vijf filmliga's in de Provincie Groningen middels boeking, administratieve afhandeling en publiciteit in de vorm van een digitale nieuwsbrief. Na de digitale revolutie van 2012 (waarin Veendam en Delfzijl overstapten op het professionele dcp bioscoopformaat) belandden de filmliga's in 2013 in rustiger vaarwater. Filmliga Winschoten vond na een roerige periode in 2015 onderdak in het nieuwe Cultuurhuis De Klinker. Ook 2015 was weer een goed jaar, waarin het totale bezoekersaantal steeg naar 15.585 bezoekers.

- Filmhuis VanBeresteyn Veendam
Filmhuis VanBeresteyn had opnieuw een goed jaar waarin het bezoekersaantal licht daalde naar 8.086. Naast de uitstekend bezochte kinderfilms waren *Bloed, zweet en tranen*, *Still Alice* en *Gooise vrouwen 2* de uitschieters.

- Filmliga Eemsmond Delfzijl
Ook filmliga Eemsmond had een goed jaar. In november vertoonde de filmliga *Cold breezes* van de uit Delfzijl afkomstige filmmaker Cengiz Özgök. Best lopende voorstellingen waren *Michiel de Ruyter* en *Gooise vrouwen 2*, op grote afstand gevolgd door seizoensafsluiter *Spectre*. Het totale bezoekersaantal steeg naar 3.965.

- Filmliga Winschoten / Filmhuis De Klinker
Na het roerige jaar 2014 waarbij Filmliga Winschoten de voorstellingen noodgedwongen tot nader order moest opschorten, beleefde de filmliga een nieuwe start in het nieuwe Cultuurhuis De Klinker, waar de filmliga nu sinds maart 2015 wekelijks voorstellingen organiseert. Het bezoekersaantal steeg hiermee naar 1.748. Naast de uitverkochte openingsvoorstelling *My old lady* waren de best lopende films *The second best Marigold Hotel* en *Ventoux*.

Filmhuis Nienoord

Het altijd eigenzinnig programmerende Filmhuis Nienoord zag het bezoekersaantal stijgen naar 1.439. De best lopende film was *Boyhood*. Filmhuis Nienoord experimenteerde met extra voorstellingen op de dinsdagmiddag.

Sienemarne Schouwerzijl

Het bezoekersaantal van de kleinste vertoner, Sienemarne Schouwerzijl, steeg licht naar 347. De best lopende film was *Boyhood*.

Bezoekersaantallen

Filmhuis VanBeresteyn Veendam	8.086 (49 voorstellingen)
Filmliga Eemsmond Delfzijl	3.965 (31 voorstellingen)
Filmliga Winschoten	1.748 (23 voorstellingen)
Filmhuis Nienoord	1.439 (46 voorstellingen)
Sienemarne Schouwerzijl	347 (9 voorstellingen)
Totaal	15.585

PROGRAMMERING | ACTUALITEIT & DEBATTEN

Er zijn in 2015 veel programma's gemaakt waarin de actualiteit een belangrijke rol speelde. De vorm verschilde. Er waren debatten, kenniscafés en talkshows (o.a. Stand van Stad).

Kenniscafés

Acht keer was zaal 2 het toneel van een kenniscafé over een actueel, wetenschappelijk thema. In een stad met zoveel onderzoekers en studenten is een bijna maandelijkse

bijeenkomst over kennis en onderzoek een goed idee. De belangstelling voor de programma's was goed net als de kwaliteit. De onderwerpen die de revue passeerden in 2015: aardbevingsbestendig bouwen, leren door samenwerken, orgaandonatie en transplantatie, nieuwe energie, religie en geweld, wetenschapsjournalistiek en scholieren en slaap.

Debatten

Op de debatagenda prijken in 2015 zes debatten. Sommige waren drukbezocht en zeer geanimeerd. Andere avonden werden minder goed bezocht. Zeer geslaagd waren de bijeenkomsten over de aardbevingen, met Tweede-Kamerleden, gedeputeerden, Provinciale Statenleden en experts van verschillende pluimage. Ook het debat over TTIP met Agnes Jongerius zat tjokvol en was zeer informatief. In april waren er 160 gasten (vooral jonge vrouwen) bij een debat met proeverij over gezonde voeding en diëten.

Stand van Stad

Lichter van toon waren de zondagse talkshows Stand van Stad. Met een mix van muziek, korte gesprekken, filmpjes en cabaretse onderdelen zorgden Platform GRAS, OOG, Dagblad van het Noorden en Groninger Forum voor zeven goed verteerbare afleveringen. Hoogtepunt was ongetwijfeld het optreden van burgemeester Ruud Vreeman die – onaangekondigd – het gesprek beëindigde, een gitaar greep om, niet onverdienstelijk, een hartstochtelijke blues in te zetten.

PROGRAMMERING | EVENTS

Groningse Nacht van de Filosofie

We zetten ook weer een drukbezochte Groningse Nacht van de Filosofie op touw. Op vrijdag 10 april luisterden we naar bekende filosofen onder wie twee buitenlandse (Stine Jensen, Rutger Bregman, Hans Achterhuis, Sally Haslanger en Rebekka Reinhard), maar ook veel onbekende filosofen waren te gast. Filosofie kun je overal op loslaten, dat is duidelijk. Van rijtjeshuizen, schoonheid, water, ongelijkheid en Cookie Clicker tot detectives en veganisme. Prangende levensvragen werden beantwoord in de biechtstoel in de foyer.

De Nacht van Kunst & Wetenschap

Het Groninger Forum heeft in 2015 van het Akkoord van Groningen de opdracht gekregen om voor minimaal drie jaar het festival De Nacht van Kunst & Wetenschap te organiseren. De zesde editie van 'De Nacht' vond plaats op zaterdag 6 juni. Op meer dan tien binnen- en buitenlocaties in het centrum van Groningen konden meer dan 200 acts worden bezocht. Dit waren verrassende cross-overs tussen kunst en wetenschap en daarnaast talloze spannende experimenten en installaties, workshops en boeiende optredens van onder anderen Arjen Lubach, Leo Blokhuis en Wim – The Iceman – Hof. De Nacht werd bezocht door ca. 7000 bezoekers. De zevende editie van De Nacht van Kunst & Wetenschap is op zaterdag 4 juni.

Royal Opera House Live

Gepresenteerd in een bioscoopsetting, maar toch 'gewoon' live waren de voorstellingen op het terrein van opera en ballet die in zaal 1 van het Hereplein werden verzorgd. Rechtstreeks vanuit Covent Garden in Londen kwam van *Wilhelm Tell* tot *Le nozza di Figaro* het beste op dit terrein als verrijking van het reeds bestaande aanbod. De resultaten waren zodanig goed dat de reeks is voortgezet in het seizoen 2015-2016.

Douze Points Live!

Aansluitend op de trend van live viewing party's van evenementen werd in het Groninger Forum op zaterdag 23 mei collectief gekeken naar de finale van het Eurovisie Songfestival. Het werd een vrolijke avond met vlaggetjes, voorbeschouwingen en een quiz. Dit alles onder de enthousiaste leiding van Dolly Bellefleur.

MEDIA & TECHNIEK

Playground

In 2015 zag het nieuwe evenement Playground het licht: een format waarbij een breed publiek, jong en oud, kennismakend met nieuwe aanstormende technologische ontwikkelingen en toepassingen door er zelf mee aan de slag te gaan, en er zelf mee te spelen. Er zijn twee edities georganiseerd, beide over *Virtual Reality* en beide een doorslaand succes: snel uitverkocht en laaiend enthousiaste reacties van het publiek. Beide keren werd Playground: *Virtual Reality* voorafgegaan door op diverse locaties een aantal dagen de Playground VR Bios te organiseren: een bioscoopstelling met vier

Samsung Gear VR brillen met daarop – afhankelijk van locatie of aanleiding - speciaal geselecteerde content. In eerste instantie was het bedoeld als een promotieactiviteit voor de Playground maar al snel werd het ook ingezet als onderdeel van andere programma's of festivals. De VR-Bios heeft meerdere malen plaatsgevonden in de Groninger Forum Bibliotheek, en was aanwezig op het congres 'Storytelling' van Verhalen van Groningen en op de festivals De Nacht van Kunst en Wetenschap, Let's Gro en het IDFA in Groningen.

Bij Playground: Virtual Reality #2 is een scholendag georganiseerd voor klassen uit het voortgezet onderwijs. Deze dag trok klassen variërend van brugklas VMBO tot en met bovenbouw VWO die – na een korte inleiding over VR - met veel enthousiasme hebben gespeeld in deze digitale speeltuin.

Tijdens bovenstaande Playgroundactiviteiten hebben in totaal ca. 1500 leerlingen kennisgemaakt met de virtuele werkelijkheid.

Maakfestival en Groninger Researchers' Night

Met meerdere workshops over nieuwe technieken en uitvindingen en de gezamenlijk georganiseerde 'Maker Talks' was het Groninger Forum opnieuw partner van het Maakfestival op en rondom het Ebbingekwartierterrein. Het festival voor vindingrijkheid vond plaats in het voorjaar en trok ca. 2000 bezoekers.

In het najaar participeerde het Groninger Forum in de eerste editie van de Groninger Researchers' Night, het Europese initiatief dat voor het eerst in Nederland in vier steden tegelijkertijd georganiseerd werd. Het Groninger Forum,

locatie Hereplein, het naastgelegen Fablab en de Remonstrantse kerk waren locatie voor dit nieuwe festival over ontmoeting tussen experiment, onderzoek, creativiteit en technologie. In het totaal hebben ca. 750 mensen deelgenomen, als onderzoeker/wetenschapper, maker of als nieuwsgierig publiek.

PROGRAMMERING | BIBLIOTHEEK

Met ingang van 2015 werd de Groninger Stadsbibliotheek onderdeel van het Groninger Forum.

De overgang naar de nieuwe organisatie verliep voor onze klanten soepel en geruisloos omdat de dienstverlening niet veranderde: abonnementen, openingstijden en het aantal locaties bleven allemaal hetzelfde. Wel ontstond in de loop van het jaar een grotere samenhang in de programmering van het Groninger Forum, waarbij het onderscheid tussen de verschillende instellingen begon te vervagen. Hoogtepunten vormden in 2015 De Nacht van Kunst en Wetenschap en Literair Festival het Grote Gebeuren, festivals die door vele mensen bezocht werden.

Opvallende namen bij de kleinere activiteiten waren Arthur Japin (Zondagschrijvers) en Jan Mulder (Naked Lunch). Ook de activiteiten rond de Kinderboekenweek en de Nationale Voorleesdagen werden zeer goed bezocht.

Kinderen maakten in 2015 opnieuw in grote getalen gebruik van de bibliotheek, het aantal leden en uitleningen steeg in deze categorie. Volwassenen maken minder gebruik van de bibliotheek. Er wordt door hen minder geleend dan in de voorgaande jaren en ook het aantal leden in deze categorie groeit niet meer.

GRO NINGER FORUM

WO 7 T/M ZO 18 OKTOBER

KINDER BOEKENWEEK

WWW.GRONINGERFORUM.NL/KBW

R&R MAAR WAAR
KINDERBOEKENWEEK
7-18 OKTOBER 2015

In 2015 begon een intensieve samenwerking tussen de Groninger Forum Bibliotheek en de Hanzehogeschool. Omdat Hanze-studenten tijdens tentamenweken niet langer terecht kunnen in de Universiteitsbibliotheek vonden de studenten onderdak in de vestiging aan de Oude Boteringestraat. Dit heeft de levendigheid van de bibliotheek enorm vergroot.

De Nationale voorleesdagen

De landelijke campagne De Nationale Voorleesdagen is gericht op de jongste doelgroep kinderen van 2 tot en met 6 jaar. Tien dagen lang, van woensdag 21 januari t/m zaterdag 31 januari 2015, lezen we voor in de Bibliotheken van het Groninger Forum. Doelstelling van deze jaarlijkse campagne is het stimuleren van voorlezen aan kinderen die zelf nog niet kunnen lezen. Immers... voorlezen maakt van kleintjes grote lezers.

De aftrap bestond uit een ontbijt in alle vestigingen met voorleestoppers zoals Dirk Nijdam, Hanneke Kappen en de enige echte Boer Sipkens & zijn tractor. Zij lasen voor uit het Prentenboek van het jaar: *Boer Boris gaat naar zee*. Theatergroep KATkids speelden voor uitverkochte locaties de voorstelling naar aanleiding van dit prentenboek en er was een druk bezochte Baby-, Peuter- en Kleutermarkt voor ouders en opvoeders met informatie van verschillende instellingen over verzorging, opvoeding, prentenboeken, muziek en voorlezen voor kinderen van 0-6 jaar.

Kinderboekenweek

Raar maar waar was het thema van de afgelopen landelijke campagne van de Kinderboekenweek. Een week vol boeken over natuur, wetenschap en techniek voor kinderen vanaf 6 jaar. Maar ook een week vol activiteiten, gerelateerd aan dit onderwerp.

Langs de diverse locatie kwam de techniektoer lang. Een tour waar kinderen konden kennismaken met de nieuwste, hele rare, maar allerleukste technische snufjes zoals je eigen tekening printen met de Doodle 3D, muziek maken met de magische bananen-piano. Maar ook zelf programmeren of je eigen kleurplaat tot leven laten komen met Quiver of je boek tot leven brengen met *Augmented reality*.

In Lewenborg was er een speciale samenwerking met het Alfa-college: studenten verzorgden daar het kinderboekenweekfeest voor meer dan 100 kinderen.

Maar er was ook een groot feest: het *Raar maar waar feest* waar je kon kennismaken met nog veel meer rare snufjes zoals moleculair koken of Dino's bevrijden. Filosofiejuf Fabien van der Ham ging met kinderen experimenteren met tijd. De tijd vooruit of achteruit zetten of zelfs de tijd stil zetten. Kan dat allemaal? Raar maar wel waar!

Ouder&Kindcafé050

Elke tweede woensdag en vierde vrijdag van de maand is er het Ouder&Kindcafé050 op de jeugdafdeling van het Groninger Forum, locatie Oude Boteringestraat. Ouders, verzorgers en grootouders kunnen er met al hun vragen over baby's, peuters en kleuters terecht.

Je kunt bijvoorbeeld advies vragen over het dragen van een kindje, kinderkleding, sporten met jonge kinderen, yoga en massage. En over voorlezen natuurlijk. Daarnaast is er altijd een lactatiekundige aanwezig om vragen over borstvoeding te beantwoorden.

Bij het Ouder&Kindcafé050 ontmoet je ook andere ouders met kleine kinderen. Dat geeft je de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Wegens succes is het Ouder&Kindcafé dit jaar uitgebreid met twee bijeenkomsten in de maand. Circa 60 ouders en kinderen vinden iedere bijeenkomst de weg hier naar toe.

Voorleesuurtjes

Van oktober t/m maart presenteren we elke zondagmiddag op de jeugdafdeling aan de Oude Boteringestraat een voorleesuurkje. Soms filosofeert filosofiejuf Fabien van der Ham met de kinderen, dan weer kunnen kinderen ademloos luisteren naar een verhaal van voorleesmeneer Jurriën Doolaard, een volgende keer bouwen we van woorden een gedicht met stadsdichter Kasper Peters en soms praten we Frans, i.s.m. Institut Français, met voorleesmadame Gabriëlle. Deze middagen worden extra feestelijk met muziek van Hans de Troubadour. Deze zondagen zijn echte familiemiddagen geworden waar ouders en kinderen elkaar ontmoeten.

Dichter van Geluk

Rense Sinkgraven gaat maandelijks in gesprek met een dichter over zijn of haar favoriete poëzie én geluk. Actuele

bundels en het Geluksgedicht van de Maand passeren de revue. Het publiek maakt op een verrassende en aansprekende wijze kennis met onze collectie poëzie.

Naked Lunch

Maandelijks schuift een bijzondere gast aan tafel bij Rense Sinkgraven voor een lunch en interview. Wat is zijn/haar favoriete kunst, welk boek raakte hem/haar, welke muziek weet hem/haar te ontroeren, wat is goede tv? Bijzondere gasten, zoals Miranda Bolhuis, Jacques Wallage en Jan Mulder deelden hun voorkeuren voor literatuur, kunst en muziek met het publiek. Er is gelegenheid tot vragen stellen en het publiek bij dit geanimeerde lunchgesprek is groot en groeiend.

De Rijke Buit

Van maandag 5 januari tot en met dinsdag 3 februari was er een bijzondere expositie, *De Rijke Buit*, van spraakmakende dubbeltalenten in Groninger Forum Bibliotheek. Een bijzondere expositie met expressionistisch, abstract, figuratief, grafisch, monomaan, kleurrijk, hartstochtelijk werk. Aan dit unieke event deden de volgende dichters/beeldend kunstenaars mee: K. Schippers (film), Arjen Nolles (film), Neeltje Maria Min, Remco Ekkers, Tonnus Oosterhoff, Frank Starik, Vrouwkje Tuinman, Hans Wap, Renée Luth, Victor Schiferli, Joost Oomen, Freda Kamphuis, Maria Barnas, Jürgen Smit, Bas Kwakman, Anne Vegter, Kamagurka, Liesbeth Annokkee, Annemieke Gerrist, Martijn den Ouden, Joke van Leeuwen, Ted van Lieshout, Mowaffk Al-Sawad, Arnoud Rigter, Lies Van Gasse, Koos Dalstra,

Foto: © Dick Pots

Wim Hofman, Rense Sinkgraven, Henk van der Waal, Titi Zaadnoordijk, Frans Budé, Yvon Né en Fred Pollack. De expositie *De Rijke Buit* werd afgesloten met een veiling. De expositie en veiling waren gratis toegankelijk en vonden plaats in het kader van de landelijke Poëzieweek van 29 januari t/m 4 februari. De prachtige expositie met verrassende dubbeltalenten zal in het jaar 2016 een vervolg krijgen.

Mijlpalen

De meeste boeken blijven kort in de schijnwerpers staan en worden vervolgens vergeten. Maar een heel klein groepje romans wordt door elke volgende generatie opnieuw gelezen. Nieuwe schrijvers ontlene steeds weer inspiratie aan deze meesterwerken. Wat maakt een roman klassiek? Om deze vraag te beantwoorden hebben we een lezingencyclus opgezet over boeken die de tand des tijds hebben doorstaan. In elke lezing komt het leven en werk van de schrijver aan bod en gaan prozadocenten Coen Peppelenbos en Roos Custers uitgebreid in op de stijl, de opbouw en het meesterschap van deze klassiekers. Het Groninger Forum presenteert voor het eerst, in samenwerking met Schrijversvakschool Groningen, 'Mijlpalen Literatuur'. In eerste instantie zijn het zes lezingen over boeken die een blijvende plek in de literatuurgeschiedenis innemen.

Zondagschrijvers

Coen Peppelenbos presenteert maandelijks, tijdens de zondagen in de wintermaanden, de literaire talkshow

Zondagschrijvers in het Groninger Forum, locatie Oude Boteringestraat. Hij ontvangt auteurs die net een nieuw boek hebben uitgebracht. De werken zijn veelal zeer lovend ontvangen en het interview biedt interessante informatie over het boek, de achtergronden ervan maar ook over de schrijver zelf. Deze geanimeerde gesprekken worden door een vaste schare fans én andere geïnteresseerden gevolgd. Tussendoor is De literaire wandeling te zien: een korte film over de rijke literaire geschiedenis van Groningen.

Poëziemarathon

2015 was het jaar waarin Joost Oomen afscheid nam van zijn stadsdichterschap en wij Kasper Peters hebben verwelkomd als onze nieuwe stadsdichter met een feestelijk programma en uiteraard veel poëzie. De foto van Joost hebben we bijgehangen in de galerij der stadsdichters van Groningen, op de stadsdichterswerkplek in het Groninger Forum. Tijdens de poëziemarathon vond ook, als afsluiting, de veiling van de werken van de expositie *De Rijke Buit* plaats. Een groot aantal kunstwerken vonden een nieuwe eigenaar. En ook daar weer veel poëzie.

Boekenweek

De Boekenweek is een week (7 t/m 15 maart) ter promotie van het (Nederlandse) boek en als sinds 1932 een fenomeen waar ook de Bibliotheek niet aan voorbij wil gaan. Ieder jaar heeft de week een thema en in 2015 was dat Waanzin! – Te gek voor woorden.

We nodigden Hanna Bervoets en Eva Rovers uit, twee jonge schrijfsters die het Boekenweekthema Waanzin omarmen. Hans Dagelet die het Boekenweekgeschenk *De zomer hou je ook niet tegen* bewerkte komt ook.

Hanna en Eva werden deze avond geïnterviewd door Ronald Ohlsen, dichter, roman-, en toneelschrijver en docent aan de RUG.

Hans Dagelet droeg onder begeleiding van altvioliste Vera van der Bie een theaterbewerking voor van het Boekenweekgeschenk. Aanvankelijk stond het optreden gepland voor Noord Houdt Woord, maar aangezien dat festival werd afgeblazen hebben Stichting Literaire Activiteiten Groningen (SLAG) en het Groninger Forum het optreden toegevoegd aan het Boekenweekprogramma.

PROGRAMMERING GRONINGER FORUM ACADEMIE

Door de Groninger Forum Academie (voorheen Volksuniversiteit) werd een groot aantal cursussen aangeboden. Sommige cursussen duren een heel seizoen, maar soms werd ook een training of een workshop van een dag aangeboden. Kunstgeschiedenis en talen zijn bijzonder populaire onderdelen van het aanbod, maar ook cursussen op het terrein van tekenen en schilderen worden goed bezocht. Eendaagse workshops waarbij een cursist leert hoe een gedicht of een kort verhaal geschreven moet worden. Bekende docenten als Herman Sandman en Joost Oomen zijn hierbij een bepalende factor.

LAAGGELETTERDHEID

De Bibliotheek speelt een belangrijke rol in het tegengaan van laaggeletterdheid en stimuleren van leesbevordering. Het Groninger Forum geeft aan deze rol invulling met de volgende activiteiten en initiatieven:

Leesclub makkelijk lezen

In twee wijkvestigingen zijn leesclubs makkelijk lezen van start gegaan. Deelnemers komen in aanraking met gedrukte taal en maken kennis met boeken die niet te moeilijk zijn. Ook leren ze nieuwe mensen kennen en wisselen ze met elkaar ervaringen uit. Op deze manier raken ze thuis in de bibliotheek en alles wat er te doen en te vinden is.

Taalcafé SPT

Het Taalcafé in de Vensterschool Selwerd is een ontmoetingsplek waar mensen met specifieke vragen over taal komen en mensen die op een meer informele manier aan hun taalvaardigheid willen werken. Samenwerkingsverbanden worden geïntensiveerd met partners op wijk- en stadsniveau. Ook de koppeling met de Taalhuizen is belangrijk. Taalcafé Selwerd is een project dat wordt uitgevoerd door Humanitas en het Groninger Forum in opdracht van de gemeente Groningen.

Week van de Alfabetisering 2015

Op uitnodiging van het Groninger Forum brachten 365 cursisten en deelnemers een bezoek aan de expositie H.N. Werkman (1882-1945) Leven & Werk in het Groninger

Museum. Na afloop van het bezoek schreven ze op welk werk ze het mooist vonden en waarom.

Van de 365 zijn negentien deelnemers met hun favoriete kunstwerk én hun citaten door een fotograaf geportretteerd. Zij kregen een plek in de bijzondere foto-expositie Mijn Werkman.

Tijdens de week van de Alfabetisering is de expositie feestelijk geopend door wethouder Mattias Gijsbertsen.

Gratis abonnement

Iedere volwassene inwoner van de provincie Groningen die bezig is om zijn/haar Nederlandse taal te verbeteren ontvangt vanaf 2015 een jaar lang een gratis bibliotheekabonnement .

Taalhuis

Een Taalhuis is dé plek waar iedereen terecht kan die aan de slag wil met basisvaardigheden. Je kunt er informatie krijgen over een passende (digi)taal cursus, het aanbod in de buurt en er zijn computers om op te oefenen. Het Taalhuis vormt de basis voor lokale samenwerking in de aanpak van basisvaardigheden. Het is een project van: MJD, Alfa-College, Noorderpoort, Humanitas, Groninger Forum Bibliotheek en de gemeente Groningen. Er zijn in 2015 vier taalhuizen van start gegaan, gekoppeld aan de STIP-informatiepunten.

EDUCATIE

Net als voorgaande jaren was het educatieve programma in 2015 voornamelijk gericht op de doelgroepen primair- (PO), voortgezet- (VO) en speciaal onderwijs (SO). Door de fusie

met de Bibliotheek is hier de doelgroep voor- en vroegschoolse instellingen (VVE) bijgekomen. Door dezelfde fusie is het educatief aanbod ook flink uitgebreid. Het bestaande educatief programma van het Groninger Forum is uitgebreid met projecten, workshops en groepsbezoeken die gericht zijn op leesbevordering en informatievaardigheden van leerlingen. Het aanbod is sinds schooljaar 2015-2016 opgedeeld in vier domeinen: lezen, film, mediawijsheid en kennis. Deze domeinen sluiten zowel aan bij het diverse programma die het Groninger Forum biedt als bij de vraag vanuit het onderwijs.

Lezen

Binnen het domein lezen zijn veel projecten gericht op tegengaan van taalachterstanden en laaggeletterdheid. Dat begint al bij de allerkleinsten. Met voorlezen kun je niet vroeg genoeg beginnen. Voor een goede taalontwikkeling is het namelijk nodig dat jonge kinderen veel taal om zich heen horen. Kinderen die als baby al zijn voorgelezen, hebben een flinke voorsprong. Boekstart voor baby's draagt hieraan bij. Samen met de gemeente en de GGD werken we met het door Kunst van Lezen gesubsidieerde programma Boekstart. Alle ouders krijgen, als hun baby 3 maanden oud is, van de gemeente een uitnodiging om een gratis Boekstartkoffertje op te halen bij de bibliotheek. De baby kan dan meteen gratis lid worden. In 2015 is 800 keer gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Boekstart in de Kinderopvang (VVE) is het vervolg op bovenstaand programma. In 2015 hebben drie nieuwe kinderdagverblijven met subsidie van Kunst van Lezen

goede leesplekken ingericht, zijn pedagogisch medewerkers geschoold en heeft lezen een vaste plek gekregen in de dagelijkse routine. In het totaal doen nu 42 kinderdagverblijven mee met Boekstart in de kinderopvang.

De volgende stap in de landelijke lijn van Kunst van Lezen is de Bibliotheek op school (PO), op dit moment doen we met één school een pilotproject.

Naarmate de kinderen ouder worden neemt de leesmotivatie af. De Groninger Forumbibliotheek wil met haar programma's een bijdrage leveren aan het verbeteren van de leesmotivatie waardoor kinderen met meer plezier lezen. Meer lezen heeft een aantoonbaar effect op de leesresultaten. Daarom plannen steeds meer scholen een kwartier 'vrij lezen' per dag in. Om de schoolcollecties aan te vullen met actuele boeken hebben veel scholen en instellingen een abonnement voor het lenen van boeken en andere materialen. Scholen in het primair onderwijs bieden we een lidmaatschap aan dat een compleet advies-, leen-, en activiteiten pakket bevat. We nodigen alle kleuters, en groepen 3 en 6 uit voor een bezoek aan de dichtstbijzijnde bibliotheekvestiging. Daarnaast verzorgen we projectcollecties over verschillende onderwerpen. In 2015 hebben we in dit kader 327 collecties samengesteld.

Film

Het aanbod in het domein film is gericht op kennis en kunde op het gebied van het medium film. Door leerlingen naar film te laten kijken en ze zelf filmpjes te laten maken, worden leerlingen bewust gemaakt van de invloed van beeldtaal in onze maatschappij. De basis van het educatieve filmaanbod bestaat uit schoolvoorstellingen (PO + VO) en

workshops (PO + VO) en is vraaggericht. De thema's en onderwerpen worden in nauwe samenspraak met docenten en leerlingen gekozen. Daarnaast werden er bij de grote landelijke filmfestivals (IFFR in Groningen, Fantastisch Kinderfilm Festival, Cinekid, Movies that matter en IDFA in Groningen) verschillende educatieve filmprogramma's, met bijbehorend lesmateriaal aangeboden.

Mediawijsheid

De projecten binnen dit domein zijn gericht op het vergroten van de mediawijsheid van leerlingen. Het basisaanbod bestaat uit verschillende workshops (PO + VO). Het project MediaVaardig (PO) is gericht op het trainen van media- en informatievaardigheden van leerlingen. Het Groninger Forum heeft samen met Biblionet Groningen, Cultuurclick, Spelpartners en een maker van Het Klokhuis twee serious games en een online lesfilm over 'Nieuws' ontwikkeld. MediaVaardig wordt inmiddels landelijk uitgerold via www.mediavaardig.nl

Playground: Virtual Reality #2 (VO)

Dit nieuwe project uit de Groninger Forumprogrammering had in 2015 voor het eerst ook een scholierenversie. Deze editie van Playground stond in het teken van Virtual Reality en de maatschappelijke waarde die nieuwe platforms als de Oculus rift en Samsung Gear zouden kunnen hebben in de nabije toekomst. Na een korte presentatie konden leerlingen vooral zelf ervaren en ondergaan.

Ook proberen we de tijdens de groepsbezoeken (PO) in de bibliotheken de informatievaardigheden van kinderen te verbeteren, zowel online als offline.

Foto: © Douwe de Boer

Veel leerlingen hebben moeite met het overweldigende informatieaanbod. We ondersteunen bij het zoeken, beoordelen en verwerken van informatie.

Kennis

De projecten en reeksen in dit domein zijn divers en sluiten aan bij de debat en actualiteit programmering van het Groninger Forum.

Mini-collegetour (PO) organiseren we drie keer per jaar samen met de Kinderuniversiteit van de RUG een college met een bekende Nederlander of een professor van de RUG. Net als in het bijna gelijknamige tv-programma is er ruimte voor het verhaal van de gasten, dat met veel beeldmateriaal gepresenteerd wordt op het watchout-systeem (drie-wandenpresentatie), maar draait het uiteindelijk om de vragen van de leerlingen, die zij op school al voorbereiden. In 2015 waren de thema's Wiskunde (Ionica Smeets), Topsport (prof. Bert Otten & Judoka Lena Buseman) en Het heeal (prof. Diederik Roest).

D.E.A.L. (PO + VO) is een zevendelige misdaadkomedie van Groninger filmmaker Fedde Hoekstra waarin duurzame technieken centraal staan. In 2015 vertoonden we de pilot aflevering die gaat over windtechniek en de thema's zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen. Na de aflevering was er een nagesprek met de filmmakers.

In samenwerking met de RUG organiseren we elk jaar een aantal Scholierenmiddagen (VO), waarin bovenbouw leerlingen twee colleges en een filmvoorstelling voorgeschoteld krijgen. Naast een educatief filmcollege staat er elke editie ook een andere studie centraal. In 2015

organiseerden we drie Scholierenmiddagen Godsgeleerdheid, Frans en Duits.

Groninger Forum was in 2015 partner van de Researchers' Night (VO). We organiseerden samen met Science Linx een scholierenmiddag in het Infoversum. Leerlingen konden hier kennismaken met wetenschappelijk onderzoek, proeven en andere installaties. Daarnaast konden zij speeddaten met jonge wetenschappers. Ook stond de bus van Frysklab voor de deur waar ze zelf proefjes konden doen.

De GasTerra Debatbattle (VO) is inmiddels een vast onderdeel van het educatief aanbod. Dit project voor vmbo-leerlingen staat in het teken van het energievraagstuk. Voordat ze de strijd tegen elkaar opnemen in de zinderende debatshow, krijgen de leerlingen eerst twee workshops op school. Eerst krijgen zij les van specialisten van GasTerra over het thema van het debat. Vervolgens krijgen ze een workshop debatteren, waarin ze alle ins en outs van een zogenaamd Lagerhuisdebat en de kunst van het beargumenteren leren.

Deskundigheidsbevordering

Naast alle educatieve projecten voor leerlingen, biedt het Groninger Forum ook deskundigheidbevordering voor docenten en ouders. De eerste gezamenlijke netwerkbijeenkomst voor docenten uit het primair- en voortgezet onderwijs stond in het teken van leren en de werking van het brein. Samen met het instituut BCL werd een lezing verzorgd over Breindidactiek, waarin praktische tips werden gegeven voor het lesgeven in de klas.

Jaarlijks organiseren we voor de voorleescoördinatoren van

de kinderdagverblijven en de leescoördinatoren van het primair onderwijs een nascholing op het gebied van leesbevordering en nieuwe media.

Uit onderzoek is gebleken dat een goed leesklimaat thuis erg belangrijk is voor de taalontwikkeling en het leesgedrag van kinderen. De kans dat kinderen uitgroeien tot lezers is vijf keer groter als ouders een positieve leesopvoeding bieden. Daarom geven we bij verschillende gelegenheden voorlichting aan ouders en proberen we scholen en instellingen te ondersteunen bij het verbeteren van de ouderbetrokkenheid op het gebied van lezen.

VERHUUR

Het verwerven van inkomsten in het verlengde van de culturele kerntaak is steeds belangrijker. In het kader van cultureel ondernemerschap verhuurt het Groninger Forum haar zalen en heeft het een Businessclub. Niet alleen wordt door deze activiteiten geld gegenereerd, maar ook komen nieuwe groepen in contact met het Groninger Forum. De culturele identiteit en de commerciële verhuur versterken elkaar.

In 2015 is het Groninger Forum gefuseerd met de Bibliotheek Groningen, wat inhoudt dat de zalen van de Bilbiotheeklocatie ook kunnen worden ingezet voor verhuur. Daarom wordt de verhuur van beide locaties behandeld. De zaalverhuur aan het Hereplein is ten opzichte van 2014 met 30% gestegen. De reden van deze stijging is dat er meer evenementen zijn georganiseerd en dat de Rijksuniversiteit Groningen het aantal colleges aan het Hereplein heeft uitgebreid. Voorbeelden van bijeenkomsten aan het Hereplein zijn TEDx, filmvertoning voor de NAM, twee

internationale congressen (HFES en ICCM) en ICT-congres Pygrunn.

Ook in de Oude Boteringestraat is de verhuur met 19% gestegen ten opzichte van 2014. Deze stijging is te danken aan de toenemende verhuuractiviteiten. In het najaar zijn er 23 activiteiten in de Bibliotheek georganiseerd door verhuur en heeft dit 671 extra bezoekers opgeleverd. Aan het Hereplein zijn er 10.468 bezoekers geweest door verhuur. Hierin zijn de dubbele aantallen die door de colleges worden veroorzaakt niet meegenomen.

Als laatste draagt de afdeling verhuur ook zorg voor de Businessclub van Groninger Forum. De Businessclub is qua aantal gelijk gebleven in 2015 en heeft 30 leden. Er is een gevarieerd programma aangeboden met daarin Cinemadiner met de film *Chef*, films plus borrels en een filmvertoning op het Suikerunie terrein. De helft van de opbrengsten investeert het Groninger Forum in haar artistieke programmering, zoals het IDFA in Groningen en International Film Festival Rotterdam in Groningen.

COMMUNICATIE & MARKETING

Omdat de communicatiezaken ter voorbereiding van de opening in 2019 op een laag pitje kwamen te staan concentreerden de werkzaamheden van de afdeling communicatie zich voornamelijk op de programmering en huidige activiteiten van het Groninger Forum. Met uiteraard één groot verschil met voorgaande jaren, want sinds 1 januari 2015 maakt de stadsbibliotheek deel uit van de Forumorganisatie. Het team werd uitgebreid met Carla Wilts, de communicatiedame van de bibliotheken in de stad, en kreeg een substantieel groter en rijker pakket

werkzaamheden. Er werd derhalve begonnen met het herverdelen van de taken om alle communicatie-specialisaties te borgen en in kwaliteit en bereik te ontwikkelen: print, online, sociale media en pers. In het najaar werd, om deze nieuwe taakverdeling kracht bij te zetten, een nieuwe medewerker aangenomen. Vanwege deze fusie werden alle locaties van de stadsbibliotheek ongedoopt tot Groninger Forum Bibliotheek, met logo make-over en alles wat erbij hoort. De nieuwsbriefabonnees werden bericht en overgezet naar de Forumlijsten, de sociale media samengevoegd en in het weekend van 22, 23, 24 en 25 januari werd het publiek van de stadsbibliotheek getraakteerd op roze soesjes, slow koffie, literaire tattoos en nog wat andere ludieke activiteiten en aanbiedingen. Het integreren van de bibliotheekfuncties op de Forumwebsite had iets meer voeten in de aarde. Een eerste tijdelijke oplossing was zo gevonden maar het duurzaam koppelen van het catalogus-systeem aan ons CMS en het uitdokteren van de meest gebruiksvriendelijke routing voor de bezoekers, vraagt iets meer aandacht. Daaraan wordt nog gewerkt.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht bestaat uit: dhr. L.J. Klaassen, dhr. P.W. van Klink en dhr. W.O. Wassenaar.

De Raad vergaderde in 2015 vier keer, te weten op 11 februari, 13 mei, 23 september en 2 december.

In verband met zijn benoeming als Nationaal Coördinator werd per 31 mei afscheid genomen van dhr. J.G.M. Alders als voorzitter. De heer Alders vervulde deze functie sinds 24 december 2007.

In nauwe samenwerking met de gemeente Groningen is

een procedure opgestart om nieuwe leden te werven voor de Raad van Toezicht. Begin 2016 wordt begonnen met de werving.

De belangrijkste onderwerpen van bespreking in 2015 waren: de governance, de samenstelling van de Raad van Toezicht, statuten en directiereglement, de bouwstop die is afgekondigd in verband met een aardbevingsbestendigheidsonderzoek, de succesvolle integratie van de Bibliotheek Groningen met het Groninger Forum en de financiële situatie.

FINANCIËEL RESULTAAT EN RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat over 2015 sluit met een positief resultaat op de bedrijfsvoering van ruim € 1,6 miljoen, begroot was een resultaat van € 815.000 voor resultaatbestemming. Net zoals in de afgelopen jaren bouwen we aan reserves die we opbouwen in aanloop naar de nieuwbouw. Dit jaar loopt hiermee in lijn.

We kunnen vaststellen dat het eerder ingezette beleid en de strakke bedrijfsvoering de voornaamste bijdrage is aan dit goede resultaat. Daarnaast heeft de invlechting van de stadsbibliotheek financieel goed uitpakend en laten we zien dat we ook de bibliotheektaken efficiënt uitvoeren. De programmering en verhuur hebben een topjaar gedraaid.

We hebben meer bezoekers dan voorgaande jaren, hebben voor film de grens van 100.000 bezoekers overschreden. Tenslotte hebben we – als gevolg van de bouwpaauze – een aantal processen on hold gezet en de uitgaven hiervoor opgeschort. Alles bij elkaar heeft dit tot een aantal meevallers geleid die we niet in de begroting hadden kunnen voorzien.

FACTS & FIGURES

	2012	2013	2014	2015
Via kassa Hereplein				
Film regulier	78.814	78.562	78.950	86.277
Film specials	4.515	3.496	3.555	1.599
Film festivals (Cinekid, IDFA, FKFF, IFFRiG)	9.780	10.647	10.447	12.020
Film educatie	3.228	3.814	3.599	3.462
Non film (incl. openbare verhuur)	8.059	8.450	8.014	10.462
Totaal kassa	104.396	104.969	104.565	113.820

Buiten kassa Hereplein

Educatie (projecten en workshops)	1.425	3.809	4.901	8.798
Verhuur	8.217	15.691	18.789	23.916
Projecten/programma op locatie of buiten kassa om	7.870	4.803	4.275	7.035
Overig programma aan Hereplein buiten kassa	2.250	2.000	2.350	1.800
Filmvertoningen in de provincie	n.v.t.	13.518	14.498	15.585
Totaal buiten kassa	19.762	39.821	44.813	57.134

Groninger Forum Bibliotheek

Bibliotheek, locatie Oude Boteringstraat	627.565
Bibliotheek, locatie Beijum	40.334
Bibliotheek, locatie De Wijert	57.439
Bibliotheek, locatie Hoogkerk	34.839
Bibliotheek, locatie Lewenborg	44.044
Bibliotheek, locatie Selwerd	64.320
Bibliotheek, locatie Vinkhuizen	41.690
Totaal Bibliotheek	910.231

Totaal bezoek Groninger Forum	124.158	144.790	149.378	1.075.859
--------------------------------------	----------------	----------------	----------------	------------------

FACTS & FIGURES

	2012	2013	2014	2015
Overige cijfers				
Bezoekers Informatiecentrum Grote Markt	100.000	105.000	89.500	119.635
Abonnees nieuwsbrief	5.872	7.555	8.439	14.559
Volgers sociale media (twitter, facebook)	7.751	9.943	5.474	7.854
Website (visits)	363.526	406.456	393.675	528.905
Website (unieke bezoekers)	183.708	204.278	191.769	242.887
Website (pageviews)	1.273.164	1.450.172	1.496.924	1.854.923

FACTS & FIGURES | BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na resultaatbestemming)

(Bedragen zijn in €)

ACTIVA

		<u>31 december 2015</u>	<u>31 december 2014</u>
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	922.806	1.229.523
Vlottende activa			
Debiteuren		50.268	17.654
Overige vlottende activa	2	229.345	662.792
Liquide middelen	3	<u>4.376.055</u>	<u>2.347.197</u>
		<u>4.655.667</u>	<u>3.027.642</u>
Totale activa		<u><u>5.578.474</u></u>	<u><u>4.257.166</u></u>

(Bedragen zijn in €)

PASSIVA

		<u>31 december 2015</u>	<u>31 december 2014</u>
Eigen vermogen	4		
Algemene reserve		1.497.360	315.667
Bestemmingsreserve verhuiskosten		200.000	200.000
Bestemmingsreserve opbouw Forum		1.293.488	1.147.460
Bestemmingsreserve openingsfeest		512.000	512.000
Bestemmingsreserve inrichting De Wijert		<u>250.000</u>	<u>0</u>
		3.752.848	2.175.127
Voorzieningen	5	73.689	53.630
Kortlopende schulden			
Crediteuren		253.560	110.194
Belastingen en sociale premies	6	200.120	231.389
Overige kortlopende schulden	7	<u>1.298.257</u>	<u>1.686.826</u>
		<u>1.751.937</u>	<u>2.028.409</u>
Totale passiva		<u><u>5.578.474</u></u>	<u><u>4.257.166</u></u>

Artist impressie interieur Groninger Forum: © NL Architects

**GRO
NINGER
FO
RUM**

Groninger Forum 2016 ©